

32013R0472

27.5.2013.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 140/1

UREDBA (EU) br. 472/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 21. svibnja 2013.****o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijetе ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 136. u vezi s člankom 121. stavkom 6.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtа zakonskog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

(1) Globalna kriza bez presedana koja pogađa svijet od 2007. nanijela je ozbiljnu štetu gospodarskom rastu i financijskoj stabilnosti te je uzrokovala veliko pogoršanje državnog deficita i zaduženosti država članica, što je dovelo do toga da su brojne države članice zatražile financijsku pomoć unutar i izvan okvira Unije.

(2) Člankom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđa se da pri utvrđivanju i provedbi svojih

politika i aktivnosti, Unija uzima u obzir zahtjeve povezane s promicanjem visoke razine zapošljavanja, jamstvom dostatne socijalne zaštite, borbom protiv društvene isključenosti te visokom razinom obrazovanja, osposobljavanja i zaštite zdravlja ljudi.

(3) U pravu Unije trebalo bi osigurati potpunu usklađenost između okvira Unije za multilateralni nadzor koji je uspostavljen UFEU-om i mogućih uvjeta u pogledu politike koji su pridruženi financijskoj pomoći. Gospodarska i financijska integracija svih država članica, posebno onih čija je valuta euro, zahtijeva pojačani nadzor kako bi se spriječila zaraza s države članice koja je u poteškoćama ili kojoj prijetе ozbiljne poteškoće u odnosu na financijsku stabilnost na preostalo europodručje i šire, na Uniju u cjelini.

(4) Intenzitet gospodarskog i proračunskog nadzora trebao bi biti primjeren i proporcionalan ozbiljnosti financijskih poteškoća na koje se nailazi te bi trebalo voditi računa o vrsti primljene financijske pomoći koja može biti u rasponu od obične preventivne potpore na temelju uvjeta prihvatljivosti do programa potpune makroekonomske prilagodbe uz strogu uvjetovanost u pogledu politike. U svakom programu makroekonomske prilagodbe trebalo bi uzeti u obzir nacionalni program reformi dotične države članice u okviru strategije Unije za rast i radna mjesta.

(5) Država članica čija je valuta euro, kada je u poteškoćama ili joj prijetе ozbiljne poteškoće u odnosu na financijsku stabilnost, trebala bi podlijetati pojačanom nadzoru u skladu s ovom Uredbom, s ciljem osiguranja brzog povrata u normalno stanje i zaštite drugih država članica europodručja od mogućih štetnih učinaka prelijevanja. Takav pojačan nadzor trebao bi biti proporcionalan ozbiljnosti problema i trebao bi biti na odgovarajući način usklađen. Trebao bi uključivati širi pristup informacijama koje su potrebne za pozorno praćenje gospodarskog, fiskalnog i financijskog položaja kao i za redovito izvješćivanje nadležnog odbora Europskog parlamenta i Ekonomskog i financijskog odbora ili pododбора

⁽¹⁾ SL C 141, 17.5.2012., str. 7.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 12. ožujka 2013. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 13. svibnja 2013.

- koji ovaj potonji može odrediti za tu namjenu. Isti mehanizmi nadzora trebali bi se primjenjivati na države članice koje traže preventivnu pomoć jedne ili više država članica ili trećih zemalja, Mehanizma za europsku financijsku stabilnost (EFSM), Europskog stabilizacijskog mehanizma (ESM), Europskog fonda za financijsku stabilnost (EFSF) ili druge relevantne međunarodne financijske institucije kao što je Međunarodni monetarni fond (MMF).
- (6) Država članica koja podliježe pojačanom nadzoru trebala bi također donijeti mjere namijenjene rješavanju izvora ili mogućih izvora svojih poteškoća. S tim ciljem, trebala bi voditi računa o svim preporukama koje su joj upućene tijekom postupka vezanog uz prekomjerni deficit ili prekomjernu makroekonomsku neravnotežu.
- (7) Trebalo bi snažno ojačati gospodarski i proračunski nadzor u državama članicama koje podliježu programu makroekonomske prilagodbe. Zbog opsežne prirode potonjega, tijekom trajanja programa makroekonomske prilagodbe trebalo bi obustaviti druge postupke gospodarskog i proračunskog nadzora ili ih prema potrebi racionalizirati s ciljem osiguranja usklađenosti nadzora ekonomske politike i izbjegavanja udvostručavanja obveza izvještavanja. Ipak, prilikom izrade programa makroekonomske prilagodbe trebalo bi voditi računa o svim preporukama koje su upućene državi članici tijekom postupka vezanog uz prekomjerni deficit ili prekomjernu makroekonomsku neravnotežu.
- (8) Znatno se povećao izazov koji predstavljaju porezne prijevare i utaje. Globalizacija gospodarstva, tehnološki razvoj, internacionalizacija prijevara i posljedična međusobna ovisnost država članica otkrivaju ograničenja strogo nacionalnih pristupa i jačaju potrebu za zajedničkim djelovanjem.
- (9) Problemi u vidu porezne prijevare i utaje u državama članicama koje podliježu programu makroekonomske prilagodbe trebali bi se rješavati poboljšanjem naplate prihoda u tim državama članicama i poboljšanjem suradnje između poreznih uprava Unije i trećih zemalja.
- (10) Trebalo bi utvrditi pravila za jačanje dijaloga između institucija Unije, posebno Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije i osiguranje veće transparentnosti i odgovornosti. Trebalo bi redovno obavješćivati parlament države članice koja podliježe programu makroekonomske prilagodbe ili koja je pod pojačanim nadzorom, u skladu s nacionalnim pravilima i praksom.
- (11) Države članice trebale bi uključiti socijalne partnere i organizacije civilnog društva u izradu, provedbu, praćenje i ocjenu programa financijske pomoći u skladu s nacionalnim pravilima i praksom.
- (12) Prije nego što Vijeće donese odluku koja se odnosi na program makroekonomske prilagodbe u skladu s ovom Uredbom, mjerodavna tijela ESM-a i EFSF-a trebala bi imati mogućnost održati raspravu o rezultatu pregovora između Komisije – koja djeluje u ime ESM-a ili EFSF-a, u suradnji s Europskom središnjom bankom (ESB) te prema potrebi MMF-om – i države članice korisnice o mogućim uvjetima u pogledu politike koji su pridruženi financijskoj pomoći toj državi članici. Memorandumima o razumijevanju koji utvrđuju detaljne uvjete za odobravanje financijske pomoći donose se u skladu s Ugovorom o uspostavi Europskog stabilizacijskog mehanizma i Okvirnog sporazuma o EFSF-u.
- (13) Ako nije drukčije predviđeno, upućivanja na financijsku pomoć u ovoj Uredbi trebala bi također obuhvaćati financijsku potporu odobrenu iz preventivnih razloga te kredite za dokapitalizaciju financijskih institucija.
- (14) Komisija bi odluku o pojačanom nadzoru države članice na temelju ove Uredbe trebala donijeti u bliskoj suradnji s Ekonomskim i financijskim odborom, Europskim nadzornim tijelom (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo), osnovanim Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, Europskim nadzornim tijelom (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), osnovanim Uredbom (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, Europskim nadzornim tijelom (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala), osnovanim Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ (dalje u tekstu zajednički: Europska nadzorna tijela) i Europskim odborom za sistemski rizik (ESRB), osnovanim Uredbom (EU) br. 1092/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o makrobonitetnom nadzoru financijskog sustava Europske unije i osnivanju Europskog odbora za sistemske rizike ⁽⁴⁾. Komisija bi također trebala surađivati s Ekonomskim i financijskim odborom prilikom donošenja odluke o tome da li produžiti pojačani nadzor.

⁽¹⁾ SL L 331, 15.12.2010., str. 12.

⁽²⁾ SL L 331, 15.12.2010., str. 48.

⁽³⁾ SL L 331, 15.12.2010., str. 84.

⁽⁴⁾ SL L 331, 15.12.2010., str. 1.

- (15) Nakon utemeljenog zahtjeva dotične države članice ili, prema potrebi, na temelju iznimnih gospodarskih okolnosti, Komisija može preporučiti smanjenje ili poništavanje bilo kojeg postojećeg kamatnog depozita, beskamatnog depozita ili novčane kazne koje u okviru preventivnog i korektivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu Vijeće odredi za državu članicu koja podliježe programu makroekonomske prilagodbe.
- (16) Pristup informacijama o pripremnom poslu koji je obavljen prije donošenja preporuke u skladu s ovom Uredbom, trebao bi podlijegati Uredbi (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije ⁽¹⁾.
- (17) Kada se u skladu s ovom Uredbom donese odluka da država članica ne ispunjava zahtjeve sadržane u njezinom programu makroekonomske prilagodbe, a događaji i analize jasno pokazuju da je potreban mehanizam kako bi se osiguralo poštovanje obveza prema vjerovnicima i stabilizacija njezinoga gospodarskog i financijskog položaja, poziva se Komisija da iznese prijedloge za takav mehanizam.
- (18) Vijeću bi trebalo prenijeti ovlast za usvajanje preporuka za usvajanje preventivnih korektivnih mjera i izradu programa makroekonomske prilagodbe; ovlast za odobravanje programa makroekonomske prilagodbe; ovlast za donošenje odluka o glavnim zahtjevima u pogledu politike koje ESM ili EFSF planiraju uključiti u uvjete koji se odnose na financijsku pomoć odobrenu na preventivnoj osnovi, kredite za dokapitalizaciju financijskih institucija ili bilo koji novi financijski instrument dogovoren u okviru ESM-a; te ovlast da preporučuje usvajanje korektivnih mjera državama članicama koje su pod nadzorom nakon isteka programa. Ta su ovlaštenja od posebnog značaja za politiku gospodarske usklađenosti država članica koja se, na temelju članka 121. UFEU-a, treba provoditi u okviru Vijeća,

održivošću njihovih javnih financija, što dovodi do mogućeg nepovoljnog učinka prelijevanja na druge države članice u europodručju; ili

- (b) traže ili primaju financijsku pomoć jedne ili više država članica ili trećih zemalja, iz Mehanizma za europsku financijsku stabilnost (EFSM), Europskog stabilizacijskog mehanizma (ESM), Europskog fonda za financijsku stabilnost (EFSF) ili druge relevantne međunarodne financijske institucije kao što je Međunarodni monetarni fond (MMF).

2. Ovom se Uredbom također utvrđuju odredbe za pojačano usklađivanje ekonomskih politika.

3. Ova se Uredba odnosi na države članice čija je valuta euro.

4. Prilikom primjene ove Uredbe, Vijeće, Komisija i države članice u cijelosti poštuju članak 152. UFEU-a. Prilikom primjene ove Uredbe i preporuka usvojenih na temelju nje, Vijeće, Komisija i države članice uzimaju u obzir nacionalna pravila i praksu te članak 28. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Sukladno navedenom, primjena ove Uredbe i navedenih preporuka ne utječe na pravo pregovaranja, sklapanja i izvršenja kolektivnih sporazuma ili poduzimanja kolektivnih mjera u skladu s nacionalnim pravom.

Članak 2.

Države članice koje podliježu pojačanom nadzoru

1. Komisija može donijeti odluku da pojačani nadzor primijeni na državu članicu koja je u poteškoćama ili kojoj prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njezinu financijsku stabilnost koje bi mogle imati nepovoljan učinak prelijevanja na druge države članice u europodručju.

Prilikom ocjene prijete li državi članici ozbiljne poteškoće u odnosu na njezinu financijsku stabilnost Komisija koristi, između ostalih parametara, mehanizam upozoravanja, uspostavljen člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža ⁽²⁾ ili, u slučaju kada je dostupan, posljednji dubinski pregled. Komisija također provodi opsežnu ocjenu, vodeći računa posebno o uvjetima zaduživanja te države članice, planu otplate njezinih dugovnih obveza, snazi njezinog proračunskog okvira, dugoročnoj održivosti njezinih javnih financija, važnosti tereta njezinog duga te o riziku da se ozbiljne tenzije u njezinom financijskom sektoru odraze na njezin proračunski položaj ili na financijski sektor drugih država članica.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju odredbe za jačanje gospodarskog i proračunskog nadzora u državama članicama čija je valuta euro, u slučaju kada te države članice:

- (a) jesu u ozbiljnim poteškoćama ili im prijete ozbiljne poteškoće u vezi s njihovom financijskom stabilnošću ili

⁽¹⁾ SL L 145, 31.5.2001., str. 43.

⁽²⁾ SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

Dotičnoj državi članici daje se mogućnost da prije nego što Komisija donese odluku o primjeni pojačanog nadzora na tu državu članicu izrazi svoje stajalište. Komisija svakih šest mjeseci donosi odluku o tome hoće li produžiti pojačani nadzor za tu državu članicu.

2. U slučaju kada Komisija odluči na državu članicu primijeniti pojačani nadzor prema stavku 1., ona na odgovarajući način obavješćuje dotičnu državu članicu o svim rezultatima ocjene te o tome na odgovarajući način obavješćuje Europsku središnju banku (ESB) u okviru njezine nadzorne funkcije, odgovarajuća Europska nadzorna tijela i ESRB.

3. U slučaju kada država članica prima financijsku pomoć na preventivnoj osnovi od jedne ili više država članica ili trećih zemalja EFSM-a, ESM-a, EFSF-a ili druge relevantne međunarodne financijske institucije kao što je MMF, Komisija primjenjuje na tu državu članicu pojačani nadzor.

Komisija objavljuje svoje odluke donesene u skladu sa stavkom 1. i s ovim stavkom.

4. Stavak 3. ne primjenjuje se na državu članicu koja prima financijsku pomoć na preventivnoj osnovi u obliku kreditne linije koja nije uvjetovana usvajanjem novih mjera u okviru politike navedene države članice, pod uvjetom da takva kreditna linija nije povučena.

5. Komisija u informativne svrhe objavljuje popis instrumenata kojima se osigurava preventivna financijska pomoć iz stavka 3. te ga ažurira vodeći računa o mogućim promjenama politike financijske pomoći ESM-a, EFSF-a ili neke druge relevantne međunarodne financijske institucije.

Članak 3.

Pojačani nadzor

1. Država članica koja podliježe pojačanom nadzoru, nakon savjetovanja i u suradnji s Komisijom, koja djeluje u suradnji s ESB-om, Europskim nadzornim tijelima i ESRB-om i, prema potrebi, MMF-om, donosi mjere s ciljem rješavanja izvora ili mogućih izvora poteškoća. Pritom država članica vodi računa o svim preporukama koje su joj upućene u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora proračunskih pozicija i nadzoru i usklađivanju ekonomskih politika⁽¹⁾, Uredbom Vijeća (EU) br. 1467/97 od 7. srpnja

1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog manjka⁽²⁾ ili Uredbom (EU) br. 1176/2011 o njezinom nacionalnom programu reformi te programu stabilizacije.

O mjerama iz prvog podstavka Komisija obavješćuje nadležni odbor Europskog parlamenta, Ekonomski i financijski odbor, radnu skupinu Euroskupine i, prema potrebi te u skladu s nacionalnom praksom, parlament dotične države članice.

2. Na državu članicu koja podliježe pojačanom nadzoru primjenjuje se, bez obzira na postojanje prekomjernog deficita u toj državi članici, pojačano praćenje proračunskog položaja utvrđenog u članku 10. stavcima 2., 3. i 6. Uredbe (EU) br. 473/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o zajedničkim odredbama za praćenje i procjenu nacrtu proračunskih planova i osiguranju smanjenja prekomjernog deficita država članica u europodručju⁽³⁾. Izvješće, izrađeno u skladu s člankom 10. stavkom 3. navedene uredbe, dostavlja se na tromjesečnoj osnovi.

3. Na zahtjev Komisije, država članica koja podliježe pojačanom nadzoru u skladu s člankom 2. stavkom 1.:

(a) dostavlja ESB-u u okviru njezine nadzorne funkcije i, prema potrebi, odgovarajućim Europskim nadzornim tijelima, u skladu s člankom 35. uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010 i (EU) br. 1095/2010, prema traženju učestalosti, razvrstane informacije o kretanjima u svojem financijskom sustavu, uključujući analizu rezultata svih postupaka testiranja otpornosti na stres ili analiza osjetljivosti obavljenih u skladu s točkom (b) ovog stavka;

(b) pod nadzorom ESB-a u okviru njezine nadzorne funkcije ili, prema potrebi, pod nadzorom odgovarajućih Europskih nadzornih tijela, obavlja postupke testiranja otpornosti na stres ili, prema potrebi, analize osjetljivosti kako bi ocijenila otpornost financijskog sektora na različite makroekonomske i financijske udare koje naznače Komisija i ESB, u suradnji s odgovarajućim Europskim nadzornim tijelima i s ESRB-om;

(c) dužna je dostaviti redovite procjene svojih sposobnosti nadzora financijskog sektora u okviru posebnog stručnog pregleda koji obavlja ESB u okviru svoje nadzorne funkcije ili, prema potrebi, odgovarajuća Europska nadzorna tijela;

⁽¹⁾ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

⁽²⁾ SL L 209, 2.8.1997., str. 6.

⁽³⁾ SL L 140, 27.5.2013., str. 11.

(d) dostavlja Komisiji sve informacije potrebne za praćenje makroekonomskih neravnoteža u skladu s Uredbom (EU) br. 1176/2011.

Na temelju analize rezultata postupaka testiranja otpornosti na stres i analiza osjetljivosti iz prvog podstavka točke (a) i uzimajući u obzir zaključke procjene relevantnih pokazatelja iz tablice rezultata makroekonomskih neravnoteža utvrđenih Uredbom (EU) br. 1176/2011, ESB, u okviru svoje nadzorne funkcije, i odgovarajuća Europska nadzorna tijela izrađuju, u suradnji s ESRB-om, procjenu mogućih osjetljivosti financijskog sustava i tu procjenu prema učestalosti koju Komisija navede dostavljaju Komisiji i ESB-u.

4. Na zahtjev Komisije, država članica koja podliježe pojačanom nadzoru u skladu s člankom 2. stavkom 3.:

(a) dostavlja Komisiji, ESB-u i, prema potrebi, odgovarajućim Europskim nadzornim tijelima, u skladu s člankom 35. uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010 i (EU) br. 1095/2010, prema traženoj učestalosti, razvrstane informacije o kretanjima u svojem financijskom sustavu, uključujući analizu rezultata svih postupaka testiranja otpornosti na stres ili analiza osjetljivosti obavljenih u skladu s točkom (b);

(b) pod nadzorom ESB-a, u okviru njezine nadzorne funkcije ili, prema potrebi, pod nadzorom odgovarajućih Europskih nadzornih tijela, obavlja postupke testiranja otpornosti na stres ili, prema potrebi, analize osjetljivosti kako bi ocijenila otpornost financijskog sektora na različite makroekonomske i financijske udare koje naznače Komisija i ESB u suradnji s odgovarajućim Europskim nadzornim tijelima i s ESRB-om i s njima dijeli detaljne rezultate;

(c) dužna je dostaviti redovite procjene svojih sposobnosti nadzora financijskog sektora u okviru posebnog stručnog pregleda koji obavlja ESB u okviru svoje nadzorne funkcije ili, prema potrebi, odgovarajuća Europska nadzorna tijela;

(d) dostavlja Komisiji sve informacije potrebne za praćenje makroekonomskih neravnoteža u skladu s Uredbom (EU) br. 1176/2011.

Komisija, ESB i odgovarajuća Europska nadzorna tijela postupaju sa svim raščlanjenim informacijama koje su im poslana kao s povjerljivim informacijama.

5. Komisija, u suradnji s ESB-om, odgovarajućim Europskim nadzornim tijelima i, prema potrebi, MMF-om provodi redovite nadzorne misije u državi članici koja podliježe pojačanom nadzoru kako bi provjerila napredak koji je navedena država članica postigla u primjeni mjera iz stavaka 1., 2., 3. i 4.

Svakog tromjesečja Komisija svoju procjenu dostavlja nadležnom odboru Europskog parlamenta i Ekonomskom i financijskom odboru. U svojoj procjeni ispituje posebno jesu li potrebne daljnje mjere.

Nadzorne misije iz prvog podstavka zamjenjuju izravan nadzor iz članka 10.a stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1467/97.

6. Prilikom izrade procjene iz stavka 5. Komisija vodi računa o rezultatima svakog dubinskog pregleda prema Uredbi (EU) br. 1176/2011, uključujući ocjenu učinaka prelijevanja nacionalnih ekonomskih politika na državu članicu koja podliježe pojačanom nadzoru u skladu s člankom 5. stavkom 2. te uredbe.

7. U slučaju kada Komisija na temelju nadzornih misija iz stavka 5. zaključi da su daljnje mjere potrebne i da financijski i gospodarski položaj dotične države članice ima znatne nepovoljne učinke na financijsku stabilnost europodručja ili njegovih država članica, Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, može preporučiti dotičnoj državi članici da donese preventivne korektivne mjere ili izradi nacrt programa makroekonomske prilagodbe.

Vijeće može donijeti odluku o objavi svojih preporuka.

8. U slučaju kada se preporuka iz stavka 7. objavljuje:

(a) nadležni odbor Europskog parlamenta može dati mogućnost dotičnoj državi članici i Komisiji da sudjeluju u razmjeni mišljenja;

(b) parlament dotične države članice može pozvati predstavnike Komisije da sudjeluju u razmjeni mišljenja;

(c) Vijeće o sadržaju preporuke pravovremeno obavješćuje nadležni odbor Europskog parlamenta.

9. Za vrijeme trajanja postupka pojačanog nadzora nadležni odbor Europskog parlamenta i parlament dotične države članice mogu pozvati predstavnike Komisije, ESB-a i MMF-a da sudjeluju u ekonomskom dijalogu.

Članak 4.

Izješćivanje u slučaju financijske potpore za dokapitalizaciju financijskih institucija

Države članice koje podliježu pojačanom nadzoru ili programu makroekonomske prilagodbe koje primaju financijsku pomoć za dokapitalizaciju svojih financijskih institucija podnose izvješće dvaput godišnje Ekonomskom i financijskom odboru o uvjetima koji su uvedeni za navedene financijske institucije, uključujući uvjete koji se odnose na nagrađivanje rukovoditelja. Navedene države članice podnose izvješće i o kreditnim uvjetima koje realnom gospodarskom sektoru nudi financijski sektor.

Članak 5.

Informacije o predviđenim zahtjevima za financijsku pomoć

Država članica koja namjerava zatražiti financijsku pomoć jedne ili više drugih država članica ili trećih zemalja, ESM-a, EFSF-a ili neke druge mjerodavne međunarodne financijske institucije, kao što je MMF, o svojoj namjeri odmah obavješćuje predsjednika radne skupine Euroskupine, člana Komisije koji je odgovoran za ekonomske i monetarne poslove te predsjednika ESB-a.

Nakon što radna skupina Euroskupine dobije procjenu Komisije, organizira se rasprava o namjeravanom zahtjevu s ciljem ispitivanja, između ostalog, mogućnosti koje stoje na raspolaganju u okviru postojećih financijskih instrumenata Unije ili europodručja, prije nego što se dotična država članica obrati mogućim zajmodavcima.

Država članica koja namjerava zatražiti financijsku pomoć EFSM-a o svojoj namjeri odmah obavješćuje predsjednika Ekonomskog i financijskog odbora, člana Komisije koji je odgovoran za ekonomske i monetarne poslove te predsjednika ESB-a.

Članak 6.

Ocjena održivosti državnog duga

Ako država članica traži financijsku pomoć EFSM-a, ESM-a ili EFSF-a, Komisija, u suradnji s ESB-om i, kada je to moguće, MMF-om, procjenjuje održivost državnog duga te države članice i njezine stvarne ili moguće financijske potrebe. Komisija dostavlja tu procjenu radnoj skupini Euroskupine ako se financijska pomoć odobrava u okviru ESM-a ili EFSF-a i

Ekonomskom i financijskom odboru ako se financijska pomoć odobrava u okviru EFSM-a.

Procjena održivosti državnog duga temelji se na najvjerojatnijem makroekonomskom scenariju ili nekom opreznijem scenariju te proračunskim predviđanjima za koje se koriste najažurnije informacije i vodeći računa na odgovarajući način o rezultatu izvješća iz članka 3. stavka 3. točke (a) kao i o bilo kojoj nadzornoj zadaći izvršenoj u skladu s člankom 3. stavkom 3. točkom (b). Komisija procjenjuje i učinak makroekonomskih i financijskih udara i nepovoljnih kretanja na održivost državnog duga.

Komisija objavljuje makroekonomski scenarij, uključujući i scenarij rasta, odgovarajuće parametre na kojima se temelji procjena održivosti državnog duga dotične države članice te procijenjeni učinak ukupnih proračunskih mjera na gospodarski rast.

Članak 7.

Program makroekonomske prilagodbe

1. Kada država članica traži financijsku pomoć jedne ili više država članica ili trećih zemalja, EFSM-a, ESM-a, EFSF-a ili MMF-a, ona u dogovoru s Komisijom koja djeluje u suradnji s ESB-om i, prema potrebi, MMF-om izrađuje nacrt programa za makroekonomsku prilagodbu koji uključuje godišnje proračunske ciljeve, a temelji se na eventualnom programu ekonomskog partnerstva iz Uredbe (EU) br. 473/2013 i zamjenjuje ga.

Nacrt programa makroekonomske prilagodbe bavi se posebnim rizicima koji se za financijsku stabilnost europodručja šire iz te države članice i usmjeren je prema brzom uspostavi pouzdanog i održivoga gospodarskog i financijskog položaja te ponovnoj uspostavi potpunog samofinanciranja države članice na financijskim tržištima.

Nacrt programa makroekonomske prilagodbe temelji se na procjeni održivosti državnog duga iz članka 6., koji se ažurira kako bi se uključio učinak nacrta korektivnih mjera dogovorenih s dotičnom državom članicom i vodeći računa, na odgovarajući način, o svakoj preporuci upućenoj navedenoj državi članici na temelju članaka 121., 126., 136. ili 148. UFEU-a te o njezinim mjerama za ispunjavanje svake takve preporuke, istodobno nastojeći proširiti, ojačati i produbiti tražene mjere politika.

U nacrtu programa makroekonomske prilagodbe vodi se računa o praksi i institucijama za formiranje plaća i o nacionalnom programu reformi dotične države članice u okviru strategije Unije za rast i radna mjesta.

U nacrtu programa makroekonomske prilagodbe vodi se računa o članku 152. UFEU-a i članku 28. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Komisija usmeno obavješćuje predsjednika i potpredsjednike nadležnog odbora Europskog parlamenta o napretku postignutom u izradi nacrtu programa makroekonomske prilagodbe. S tim se informacijama postupa kao s povjerljivim informacijama.

2. Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, odobrava program makroekonomske prilagodbe koji je izradila država članica koja traži financijsku pomoć u skladu sa stavkom 1.

Komisija osigurava da je memorandum o razumijevanju koji ona potpiše u ime ESM-a ili EFSF-a u cijelosti u skladu s programom makroekonomske prilagodbe koji je odobrilo Vijeće.

3. Komisija osigurava usklađenost u procesu ekonomskog i proračunskog nadzora u odnosu na državu članicu obuhvaćenu programom makroekonomske prilagodbe kako bi se izbjeglo udvostručavanje obveza izvješćivanja.

4. Komisija, u suradnji s ESB-om i, prema potrebi, MMF-om, prati napredak države članice u provedbi njezinog programa makroekonomske prilagodbe.

Komisija svaka tri mjeseca obavješćuje Ekonomski i financijski odbor o takvom napretku. Dotična država članica u potpunosti surađuje s Komisijom i ESB-om. Ona dostavlja Komisiji i ESB-u posebno sve informacije za koje smatra da su potrebne za praćenje provedbe programa makroekonomske prilagodbe u skladu s člankom 3. stavkom 4.

Komisija usmeno obavješćuje predsjednika i potpredsjednike nadležnog odbora Europskog parlamenta o zaključcima izvedenima iz praćenja programa makroekonomske prilagodbe. S tim se informacijama postupa kao s povjerljivim informacijama.

5. Komisija, u suradnji s ESB-om i, prema potrebi, MMF-om, preispituje u dotičnoj državi članici promjene i ažuriranja koja mogu biti potrebna za njezin program makroekonomske prilagodbe kako bi se na odgovarajući način vodilo računa, između ostalog, o svakom značajnom raskoraku između makroekonomskih predviđanja i ostvarenih brojki, uključujući moguće posljedice koje proizlaze iz programa makroekonomske prilagodbe,

nepovoljnih učinaka prelijevanja te makroekonomskih i financijskih udara. Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, donosi odluku o svim promjenama navedenog programa.

6. Dotična država članica, u bliskoj suradnji s Komisijom, razmatra treba li poduzeti sve potrebne mjere kako bi se privatni ulagači pozvali da dobrovoljno održe svoju ukupnu izloženost.

7. U slučaju kada se praćenjem iz stavka 4. uoče značajna odstupanja od programa makroekonomske prilagodbe države članice, Vijeće može, kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, donijeti odluku da dotična država članica ne ispunjava zahtjeve u pogledu politika sadržane u njezinom programu. Komisija u svojem prijedlogu izričito procjenjuje jesu li takva značajna odstupanja nastala zbog razloga koji su izvan kontrole dotične države članice.

Kod napora koji se ulažu u proračunsku konsolidaciju, a utvrđeni su u programu makroekonomske prilagodbe, vodi se računa o potrebi da se osigura dovoljno sredstava za temeljne politike kao što su obrazovanje i zdravstvena skrb.

U slučaju kada se u skladu s ovim stavkom donese odluka, dotična država članica, u bliskoj suradnji s Komisijom i u suradnji s ESB-om te, prema potrebi, MMF-om, usvaja mjere s ciljem stabiliziranja tržišta i očuvanja dobrog funkcioniranja svojeg financijskog sektora.

8. Država članica koja podliježe programu makroekonomske prilagodbe, a koja ima nedostatnu administrativnu sposobnost ili znatne probleme u provedbi programa, traži tehničku pomoć Komisije koja za tu namjenu može formirati skupine stručnjaka sastavljene od članova iz drugih država članica te drugih institucija Unije ili odgovarajućih međunarodnih institucija. Ciljevi i sredstva tehničke pomoći izričito se navode u ažuriranim verzijama programa makroekonomske prilagodbe i usredotočuju se na područje u kojem su utvrđene najveće potrebe. Tehnička pomoć može uključivati imenovanje predstavnika stalno nastanjenog u državi članici i osoblja koje daje potporu radi savjetovanja nadležnih tijela u vezi s provedbom programa.

Program makroekonomske prilagodbe, uključujući njegove ciljeve i očekivanu raspodjelu napora na usklađivanju, objavljuje se.

Zaključci procjene o održivosti državnog duga prilažu se programu makroekonomske prilagodbe.

9. Država članica koja podliježe programu makroekonomske prilagodbe provodi opsežnu reviziju svojih javnih financija kako bi, između ostalog, procijenila razloge koji su doveli do stvaranja prekomjernih razina duga kao i radi praćenja bilo koje moguće nepravilnosti.

10. Nadležni odbor Europskog parlamenta može dotičnoj državi članici i Komisiji ponuditi mogućnost da sudjeluju u razmjeni mišljenja o napretku postignutom u provedbi programa makroekonomske prilagodbe.

11. Parlament dotične države članice može pozvati predstavnike Komisije da sudjeluju u razmjeni mišljenja o napretku postignutom u provedbi programa makroekonomske prilagodbe.

12. Ovaj se članak ne primjenjuje na instrumente kojima se osigurava financijska pomoć na preventivnoj osnovi, na kredite za dokapitalizaciju financijskih institucija ili na bilo koje nove financijske instrumente ESM-a za koje pravila ESM-a ne predviđaju program makroekonomske prilagodbe.

Komisija u informativne svrhe utvrđuje popis instrumenata financijske pomoći iz prvog podstavka te ga ažurira kako bi uzela u obzir moguće promjene politike financijske pomoći ESM-a.

U vezi s tim instrumentima Vijeće, na prijedlog Komisije, odlukom koja je upućena dotičnoj državi članici, odobrava glavne zahtjeve u pogledu politike, koje ESM ili EFSF namjeravaju uključiti u uvjete financijske pomoći, u mjeri u kojoj sadržaj tih mjera potpada pod nadležnost Unije, kako je utvrđeno Ugovorima.

Komisija osigurava da memorandum o razumijevanju koji u ime ESM-a ili EFSF-a potpiše Komisija bude u potpunosti u skladu s takvom odlukom Vijeća.

Članak 8.

Uključivanje socijalnih partnera i civilnog društva

Prilikom pripreme svoga nacrtu programa makroekonomske prilagodbe, država članica traži mišljenje socijalnih partnera i odgovarajućih organizacija civilnog društva s ciljem da doprinese postizanju konsenzusa o njegovom sadržaju.

Članak 9.

Mjere za zaštitu poreznih prihoda

Kada je to potrebno, država članica, u bliskoj suradnji s Komisijom i u suradnji s ESB-om te, prema potrebi, MMF-om, donosi mjere koje su namijenjene jačanju učinkovitosti i djelotvornosti sposobnosti naplate poreza i borbe protiv poreznih prijevara i utaja s ciljem povećanja poreznog prihoda.

Članak 10.

Usklađenost s Paktom za stabilnost i rast

1. U slučaju kada država članica podliježe programu makroekonomske prilagodbe i njegovim izmjenama u skladu s člankom 7. ove Uredbe, ta država članica izuzeta je od podnošenja programa stabilizacije u skladu s člankom 3. Uredbe (EZ) br. 1466/97 te uključuje sadržaj takvog programa stabilizacije u svoj program makroekonomske prilagodbe.

2. U slučaju kada država članica koja podliježe programu makroekonomske prilagodbe također podliježe preporuci iz članka 126. stavka 7. UFEU-a ili odluci o obavješćivanju iz članka 126. stavka 9. UFEU-a radi otklanjanja prekomjernog deficita:

(a) izuzima se od podnošenja izvještaja u skladu s člankom 3. stavkom 4.a i člankom 5. stavkom 1.a Uredbe (EZ) br. 1467/97;

(b) godišnji proračunski ciljevi u svakom programu makroekonomske prilagodbe uključuju se u preporuke odnosno odluke o obavješćivanju u skladu s člankom 3. stavkom 4. i člankom 5. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1467/97 i, u slučaju kada dotična država članica podliježe odluci o obavješćivanju iz članka 126. stavka 9. UFEU-a, mjere koje su potrebne za postizanje tih ciljeva iz programa makroekonomske prilagodbe uključuju se u odluku o obavješćivanju u skladu s člankom 5. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1467/97;

(c) u vezi s praćenjem iz članka 7. stavka 4. ove Uredbe, ona se izuzima iz praćenja iz članka 10. stavka 1. i članka 10.a Uredbe (EZ) br. 1467/97 te praćenja na kojem se temelje sve odluke iz članka 4. stavka 2. i članka 6. stavka 2. navedene uredbe.

Članak 11.**Usklađenost s Uredbom (EU) br. 1176/2011**

U slučaju kada država članica podliježe programu makroekonomske prilagodbe, na tu se državu članicu za vrijeme trajanja tog programa ne primjenjuje Uredba (EU) br. 1176/2011, osim što se pokazatelji iz tablice rezultata iz Uredbe (EU) br. 1176/2011 uključuju u praćenje navedenog programa.

Članak 12.**Usklađenost s Europskim semestrom za usklađivanje ekonomskih politika**

U slučaju kada država članica podliježe programu makroekonomske prilagodbe, izuzeta je od praćenja i procjene Europskog semestra za usklađivanje ekonomskih politika u skladu s člankom 2.a Uredbe (EZ) br. 1466/97 tijekom trajanja tog programa.

Članak 13.**Usklađenost s Uredbom (EU) br. 473/2013**

U slučaju kada država članica podliježe programu makroekonomske prilagodbe, Uredba (EU) br. 473/2013 ne primjenjuje se u toj državi članici za vrijeme trajanja tog programa, s izuzetkom članaka od 1. do 5. i od 13. do 18. navedene redbe.

Članak 14.**Nadzor nakon isteka programa**

1. Država članica je pod nadzorom nakon isteka programa sve dok ne otplati najmanje 75 % financijske pomoći primljene od jedne ili nekoliko drugih država članica, EFSM-a, ESM-a ili EFSF-a. Vijeće, na prijedlog Komisije, može produljiti nadzor nakon isteka programa u slučaju trajnog rizika za financijsku stabilnost ili fiskalnu održivost dotične države članice. Smatra se da je Vijeće usvojilo prijedlog Komisije, osim ako Vijeće kvalificiranom većinom odluči odbiti preporuku Komisije u roku od deset dana od kada ju je Komisija donijela.

2. Na zahtjev Komisije, država članica koja je pod nadzorom nakon isteka programa ispunjava zahtjeve iz članka 3. stavka 3. ove Uredbe i dostavlja informacije iz članka 10. stavka 3. Uredbe (EU) br. 473/2013.

3. Komisija u suradnji s ESB-om u državi članici koja je pod nadzorom nakon isteka programa provodi redovite nadzorne

misije kako bi procijenila njezin gospodarski, fiskalni i financijski položaj. O svojoj procjeni svakih šest mjeseci obavješćuje nadležni odbor Europskog parlamenta, Ekonomski i financijski odbor te parlament dotične države članice, a procjenjuje posebno jesu li korektivne mjere potrebne.

Nadležni odbor Europskog parlamenta može dati mogućnost dotičnoj državi članici da sudjeluje u razmjeni stajališta o napretku ostvarenom u okviru nadzora nakon isteka programa.

4. Vijeće, djelujući na prijedlog Komisije, može preporučiti državi članici koja je pod nadzorom nakon isteka programa da donese korektivne mjere. Smatra se da je Vijeće usvojilo prijedlog Komisije, osim ako Vijeće kvalificiranom većinom odluči odbiti preporuku Komisije u roku od deset dana od kada ju je Komisija donijela.

5. Parlament dotične države članice može pozvati predstavnike Komisije da sudjeluju u razmjeni mišljenja o nadzoru nakon isteka programa.

Članak 15.**Glasovanje u Vijeću**

U vezi s mjerama iz ove Uredbe glasuju samo članovi Vijeća koji predstavljaju države članice čija je valuta euro, a Vijeće odlučuje ne uzimajući u obzir glas člana Vijeća koji predstavlja dotičnu državu članicu.

Kvalificirana većina članova Vijeća iz prvog stavka izračunava se u skladu s člankom 238. stavkom 3. točkom (a) UFEU-a.

Članak 16.**Primjena na države članice koje primaju financijsku pomoć**

Države članice koje 30. svibnja 2013. primaju financijsku pomoć podliježu ovoj Uredbi počevši od tog dana.

Članak 17.**Prijelazne odredbe**

Neovisno o članku 14., države članice koje su 30. svibnja 2013. pod nadzorom nakon isteka programa podliježu pravilima, uvjetima i postupcima nadzora nakon isteka programa koji se primjenjuju na tu financijsku pomoć od koje imaju koristi.

Članak 18.**Obavješćivanje Europskog parlamenta**

Europski parlament može pozvati predstavnike Vijeća i Komisije da započnu dijalog o primjeni ove Uredbe.

Članak 19.**Izvješća**

Komisija do 1. siječnja 2014., a zatim svakih pet godina podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o primjeni ove Uredbe, kojem, prema potrebi, prilaže prijedlog za izmjenu ove Uredbe. Komisija objavljuje to izvješće.

U izvješću iz prvog podstavka, između ostalog, ocjenjuje se:

- (a) učinkovitost ove Uredbe;
- (b) napredak u osiguravanju tješnje koordinacije ekonomskih politika i održive konvergencije gospodarskih rezultata država članica u skladu s UFEU-om.
- (c) doprinos ove Uredbe u ostvarivanju ciljeva iz strategije Unije za rast i radna mjesta.

Članak 20.**Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Strasbourgu 21. svibnja 2013.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednica
L. CREIGHTON